

MOVAR IKS AVD RENOVASJON, AVLØP, ADM
Kjellerødveien 30 (JE)
1580 Rygge

Saksbehandler:

Anne Stine Zakariassen

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Solgård Avfallsplass - deponi

Kontrollnummer: 2020.149.I.FMOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Marit S. Asklien (overingeniør)

Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Anne Stine Zakariassen

Andre deltagere fra virksomheten:

Freddy Tangen (sjef renovasjon MOVAR IKS)

Hege A. Hellem (miljøingeniør)

Lars Didrik Kittilsen (avdelingsleder – deltok kun under befarings)

Andre deltagere fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Lars Roar Hovde

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon den 25. juni 2020 ved MOVAR IKS AVD RENOVASJON AVLØP, ADM - Solgård Avfallsplass (MOVAR). Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Oslo og Viken avdekket 3 avvik og ga 3 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

1. Topptettingen av deponiet og tiltak for å redusere sigevannsmengden er mangelfull
2. MOVAR har ikke konkludert eller angitt hva som er forsvarlig utslippskvalitet for påslipp til kommunalt avløp.
3. Dagens oppsamling og behandling av sigevann har mangler

Anmerkninger:

1. MOVARs vurdering av effekt av lokal rensing på deponiet kan forbedres
2. MOVARs oversikt over deponiets utvikling og oppbygging kan forbedres
3. Miljørisikovurderingen kan forbedres med hensyn til utslipp til vann

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

28. august 2020	Anne Stine Zakariassen	Kari Skogen
dato	kontrollør	seksjonsleder

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Kopi av rapporten sendes til:

- Moss kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: MOVAR IKS AVD RENOVASJON, AVLØP, ADM	
Organisasjonsnr.: 971632623	Eies av: 959272204
Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	

Kontrollert enhet

Navn: Solgård Avfallsplass	Anleggsnr.: 3002.0050.02
Kommune: Moss	Fylke: Viken
Anleggsaktivitet: Deponering	
Tillatelse gitt: 21. november 2008	Sist endret: 5. oktober 2016

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannens risikobaserte industritilsyn for i år. Sist tilsyn fra Fylkesmannen i Østfold ble gjennomført i 2013.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Utslipp til vann

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

MOVAR plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må MOVAR **innen 1. november 2020** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet, eventuelt en tidfestet handlingsplan for retting.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmovpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Oslo og Viken v/Anne Stine Zakariassen.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 17. juni 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil MOVAR bli ilagt et gebyr på kr 33 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Oslo og Viken. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Topptettingen av deponiet og tiltak for å redusere sigevannsmengden er mangelfull

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Solgård avfallplass, MOVAR IKS, datert 21.11.2008 med endringer av 05.10.2016 (2008.0459.T) 3.5.1 og 3.9.1.

Kommentarer:

Kravene i punkt 3.5.1 i tillatelsen omhandler tiltak for å redusere sigevannsmengden:

- Virksomheten skal ha kontroll med innsig og inntrenging av grunn- og overflatevann og om nødvendig iverksette tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet.

- Rent overflatevann fra tilstøtende arealer eller innsig av rent grunnvann skal ikke tilføres sigevannsnettet, men ledes separat utenom deponiet.
- Det skal sørges for kontroll med inntrengningen av nedbør i deponiet. Deponiets nedbørsfelt skal avgrensnes ved midlertidig avskjæring av det aktive arealet som er åpent for deponering.
- Oppsamlingen av sigevannet og effekt av tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet skal dokumenteres gjennom overvåkingsprogrammet og vannbalanseberegninger.

I henhold til tillatelsen punkt 3.9.1 skal MOVAR ved midlertidig eller endelig avslutning av en celle/etappe etablere et «toppdekke» som hindrer ny utvasking av sigevann og utslipp av deponigass. Det vises i tillatelsen og til veileder TA-1951/2003 om deponiforskriften for oppbygging av toppdekket.

MOVAR har etablert brønner for å måle vannstand i deponiet, og utført flere tiltak for å avskjære vann fra omgivelsene og inn mot anlegget. Kontrollen med inntrengning av nedbør i deponiet, topptettingen og begrenning av aktivt deponiareal er mangelfull. MOVAR har dermed ikke gjennomført tilstrekkelige tiltak for å redusere mengden sigevann fra deponiet til et minimum.

Under tilsynet kom det fram at ingen områder på deponiet er endelig avsluttet etter veilederens anbefalinger til topptetting. Hensikten med topptetting over avfall er at den skal lede mesteparten av nedbørsvannet bort fra deponiets overflate, slik at dette vannet ikke forurenses eller skaper sigevann i deponiet. Det er ikke ønskelig at vanntilførselen blir større enn høyst nødvendig på grunn av faren for økt utvasking av forurensende stoffer i avfallet. Kravet er å redusere tilførselen av annet vann (overflatevann, grunnvann mv.) til et minimum.

På flere av områdene på deponiet er deponeringen avsluttet, og det er satt i gang med andre avfallsrelaterte aktiviteter på deponioverflaten uten at det er etablert en tilstrekkelig topptetting.

For å redusere sigevannsmengden må det blant annet etableres nødvendig og tilstrekkelig topptetting på alle delområder og topptettingen må dokumenteres, for eksempel med profiler av topptettingen (det som er lagt av masser over avfallet), på alle felter av deponiområdet.

Avvik 2

MOVAR har ikke konkludert eller angitt hva som er forsvarlig utslippskvalitet for påslipp til kommunalt avløp.

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Solgård avfallplass, MOVAR IKS, datert 21.11.2008 med endringer av 05.10.2016 (2008.0459.T) punkt 3.5.3.

Kommentarer:

I henhold til tillatelsen punkt 3.5.3 skal virksomheten behandle forurenset vann og sigevann som samles opp dersom dette er nødvendig for å oppnå forsvarlig utslippskvalitet

MOVAR har vurdert utslippskvaliteten på sigevann som går til kommunalt avløp bl.a. i forhold til snittverdier for norske deponier, terkseverdier og referanseverdier, samt i forhold til miljørisiko for resipienten Mossesundet i forbindelse med mottak og deponering av bunnaske.

MOVAR har derimot ikke konkludert omkring hva som de eller avløpseier anser som forsvarlig utslippskvalitet på sigevannet som ledes til det kommunale avløpsnett. Dvs. det foreligger ingen angivelse av hvilket innhold, konsentrasjoner, mengder e.l. som anses som forsvarlig utslippskvalitet. Fylkesmannen vurderer at dette er vesentlig for å vite om utslippene fra anleggene er forsvarlige for det ytre miljø.

I vilkår 3.5.3 i tillatelsen er det angitt at Fylkesmannen kan stille mer konkrete krav til sigevannet bl.a. dersom det skulle vise seg å være nødvendig for å oppnå forsvarlig utslippskvalitet. I samme vilkår er det angitt hvilke faktorer som det vil bli lagt vekt på ved vurdering av forsvarlig utslippskvalitet, bl.a. konsentrasjoner og mengder, sigevannsmengde, resipient, Movar/kommunens vurdering av påslippet og potensiale for rensing.

Det kom fram under tilsynet at MOVAR og Moss kommune nå har startet arbeidet med å inngå en påslippsavtale med Moss kommune.

Avvik 3:

Dagens oppsamling og behandling av sigevann har mangler

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Solgård avfallplass, MOVAR IKS, datert 21.11.2008 med endringer av 05.10.2016 (2008.0459.T) punkt 3.5.

Kommentarer:

Krav til oppsamling og behandling av sigevannet er gitt i gjeldende tillatelse bl.a. i vilkår 3.5.3. I henhold til tillatelsen skal sigevann fra alle deponietapper og deponiceller, både de som er i bruk og de som er avsluttet, samles opp og behandles før påslipp til kommunalt avløpsnett.

Overløp

MOVAR rapporterte under tilsyn og i 2018 og 2019 om overløp og utslipp urensert sigevann til nærliggende bekk fra kum 4 og 5 ved deponiets nordvestre hjørne (til sammen 800 m³ i 2019 og 350 m³ i 2018). Det er oppgitt at årsaken til overløpene i utgangspunktet skyldes situasjoner med mye nedbør. Vannet som kommer inn i kum 4 er i utgangspunktet grunnvann fra fjellboringer under deponiet, mens vannet inn i kum 5 i utgangspunktet er oppsamling av bekkevann langs E6. Pga. usikre avrenningsforhold og mistanke om innlekkasje av sigevann er det valgt å lede vannet i kum 4 og 5 til sigevannsanlegget.

MOVAR har tidligere gitt Fylkesmannen en oppsummering av gjennomførte og planlagte tiltak for å unngå overløp til bekk, samtidig som det også er vist til søknad om ny utslippstillatelse. Nedtapping av sigevannsdam før varslet mye nedbør er angitt som et av tiltakene mot overløpene. Det er også skissert andre tiltak som i ulik grad er utført eller planlagt.

Fylkesmannen forventer at virksomheten gjennomfører alle nødvendige tiltak slik at ulovlig utslipp av urensset sigevann til bekken og omgivelsene opphører. Fylkesmannen forventer også at virksomheten gjennomfører alle nødvendige tiltak for å redusere faren for utslipp.

Sigevannssystemet, sigevannsbehandling

Grunnvannet i fjellbrønnene B2 og B4 mellom deponiet og sigevannsdammen er påvirket av sigevann fra deponiet, men det foretas pumping av grunnvann/sigevann fra disse brønnene til sigevannssystemet (pumpet til sammen ca. 9000 m³ i 2019). MOVAR antar også at brønnene B3 og B11 nedstrøms er påvirket av sigevann.

MOVAR har angitt ulike vurderinger og tiltak for å følge opp sigevannssystemet, og mener at pumping av sigevann fra brønn B2 og B4 ikke kan erstatte andre varige eller permanente tiltak for å stanse utlekking av sigevann til grunnen. MOVAR må derfor videreføre arbeidet med konkrete tiltak for å sikre en forsvarlig oppsamling og behandling av alt sigevann. Det ble informert under tilsynet at det er startet en prosess for å inngå en avtale om påslipp til kommunalt avløpsnett.

Fylkesmannen forventer at anlegget planlegger og gjennomfører alle nødvendige tiltak for å sikre forsvarlig oppsamling og behandling av sigevannet fra alle deponiområder.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

MOVARs vurdering av effekt av lokal rensing på deponiet kan forbedres

Kommentarer:

I henhold til tillatelsen skal effekt av lokal rensing dokumenteres, og det forutsettes også at virksomheten utarbeider et eget program for å overvåke renseprosessen tilpasset valgt renseløsning.

MOVAR prøvetar og overvåker biodammen, men det er ikke satt noen mål for effekten av renseprosessen i biodammen.

MOVAR har samtidig ikke etablert en rutine for målinger av slamnivået i dammen. Mer konkrete rutiner og bedre kontroll på måling av slamnivå kan redusere faren for at slam virvles opp og slippes ut på det kommunale nettet.

Anmerkning 2

MOVARs oversikt over deponiets utvikling og oppbygging kan forbedres

Kommentarer:

Det er i tillatelsen satt krav om at MOVAR årlig skal lage en oversikt over deponiets utvikling. Oversikten skal sammenholdes med fastsatt oppfyllingsplan. Det vises til veiledere TA-1951/2003 og TA-1995/2003. MOVAR kunne på tilsynsdagen ikke vise til en slik oversikt.

For å kunne overvåke og drifte deponiet også etter deponeringen er avsluttet er det viktig å ha god dokumentasjon på avfallstyper og volumer som er deponert hvor samt hvordan topptettingen er konstruert. Det bør blant annet foreligge oversikt over hvilken aktivitet som har foregått og foregår på hvilket areal samt grenser for hvor det er deponert avfall. Skissen bør også inneholde dagens gårds- og bruksnummer.

Anmerkning 3

Miljørisikovurderingen kan forbedres med hensyn til utslipp til vann

Kommentarer:

MOVAR har utarbeidet skriftlige miljørisikoanalyser for de ulike aktivitetene på anlegget. På tilsynet oppgir MOVAR at de mener en stor risiko ved anlegget vil være utslipp til vann. Sårbarheten til det omkringliggende miljøet rundt anlegget var lite synliggjort med tanke på beskrivelse og vurdering av beliggenhet og resipienter. Samtidig kan vurderinger av risikoen for uønskede hendelser på avløpsnett (både for avløpsnett, det kommunale renseanlegget, avløpslammet og resipienten) også forbedres.

Det ble under tilsynet vist til [«Veiledning til tankforskriften \(M-536/2016\)»](#) § 19-4, som gir en beskrivelse av arbeidet med miljørisikovurderinger.

8. Andre forhold

Det har vært drevet deponi på Solgård siden 1978. Selve deponiområdet har blitt utvidet i flere runder.

MOVAR har i juli i 2019 søkt om ny endring og utvidelse av eksisterende tillatelse for avfallsanlegget. En ny regulering for hele avfallsanlegget og nærområdet rundt anlegget foreligger fra 2017. Denne reguleringen omfatter også en utvidelse av dagens deponiområde i et delområde mot syd.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Avfallsforskriften - kapittel 9 Deponering av avfall
- Internkontrollforskriften § 5
- Forurensningsforskriften - Kapittel 18. Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall
- [Veiledning til Tankforskriften \(M-536/2016\)](#)

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Gebyr ved kontroll (M297)